

OBSAH

7.	kapitola	11
	ROVINNÝ PROBLÉM	11
7.1.	Dvě varianty rovinného problému	12
7.2.	Základní rovnice rovinného problému v kartézských souřadnicích	16
7.3.	Lévyho podmínka	19
7.4.	Airyova funkce napětí	22
7.5.	Hlavní normálová a maximální tečná napětí	25
7.6.	Aplikace: Nekonečný stěnový pás	28
7.6.1.	Periodické symetrické zatížení	30
7.6.2.	Periodické antisymetrické zatížení	33
7.6.3.	Stručně o neperiodickém zatížení	35
7.6.4.	Pole spojitého stěnového nosníku	38
7.6.5.	Princip přibližného řešení obdélníkové stěny	40
7.7.	Rovinný problém v polárních souřadnicích	41
7.7.1.	Základní rovnice rovinného problému v polárních souřadnicích	41
7.7.2.	Zvláštní případ: Rotačně symetrická napjatost	44
7.7.3.	Aplikace: Ohyb prutu s kruhovou střednicí	46
8.	kapitola	49
	OHYB TENKÝCH DESEK	49
8.1.	Základní vztahy pro desky v pravouhlé soustavě souřadnic	49
8.1.1.	Názvoslovní a předpoklady	49
8.1.2.	Geometrické a fyzikální vztahy	51
8.1.3.	Měrné vnitřní síly	53
8.1.4.	Podmínky rovnováhy	56
8.1.5.	Základní rovnice desek	57
8.1.6.	Základní okrajové podmínky	58
8.1.6.1.	Okraj prostě podepřený	58
8.1.6.2.	Okraj volný	61
8.1.6.3.	Okraj vetknutý	61
8.1.7.	Pootočení normály a vnitřní síly v šikmém řezu	62
8.1.8.	Obecnější okrajové podmínky	65
8.1.9.	Rohové síly	69
8.1.10.	Napjatost desky v rozích	70
8.1.11.	Potenciální energie deformace desek	73
8.1.12.	Metody řešení	74
8.2.	Analytické řešení desek v pravouhlé soustavě souřadnic	75
8.2.1.	Řešení dvojitými nekonečnými řadami	75
8.2.2.	Deskový pás	78

8.2.3.	Řešení jednoduchými nekonečnými řadami	80
8.2.4.	Deskový polopás	84
8.2.5.	Základní myšlenky přibližného řešení	86
8.2.6.	Neomezená deska	89
8.2.7.	Desková polovina, deskový klin	92
8.2.8.	Metoda kolokační	93
8.2.9.	Metoda minima čtverců chyb	96
8.2.10.	Variační metody	97
8.3.	Řešení desek metodou sítí v pravoúhlé soustavě souřadnic	98
8.3.1.	Metoda sítí	98
8.3.2.	Zásady řešení obdélníkových desek	99
8.3.3.	Desky na okrajích prostě podepřené	103
8.3.4.	Desky s vetknutými okraji	108
8.3.5.	Desky s volnými okraji	112
8.3.6.	Postup při řešení metodou sítí	114
8.3.7.	Poznámky k metodě sítí	115
8.4.	Desky ve válcové soustavě souřadnic	118
8.4.1.	Rotačně symetrický vztah — základní vztahy	118
8.4.2.	Partikulární integrál	120
8.4.3.	Základní okrajové podmínky	122
8.4.4.	Obecnější okrajové podmínky	122
8.4.5.	Rotačně nesymetrický stav — základní vztahy	125
8.4.6.	Řešení základní rovnice	127
8.5.	Přehled dalších poznatků o deskách	134
8.5.1.	Vlivy teploty. Kmitání desek	134
8.5.2.	Některé další metody řešení desek	135
8.5.3.	Desky šikmě, spojitě a hříbové. Deskové rámy, lomenice	137
8.5.4.	Desky proměnné tloušťky. Desky ortotropní.	138
8.5.5.	Desky plošně podepřené	142
8.5.6.	Příčinkové plochy desek	143
8.5.7.	Jiné teorie výpočtu desek	144
8.5.8.	Literatura o deskách	147
9.	kapitola	148
	SKOŘEPINY	148
9.1.	Názvosloví a předpoklady	148
9.2.	Ohybová teorie skořepin	149
9.2.1.	Pole posunutí	149
9.2.2.	Geometrické rovnice	151
9.2.3.	Vnitřní síly	155
9.2.4.	Rovnice rovnováhy	156
9.2.5.	Potenciální energie deformace. Fyzikální vztahy	159
9.2.6.	Metody řešení úloh v teorii skořepin. Technická teorie skořepin	163
9.3.	Membránová teorie skořepin	169
9.3.1.	Základní vztahy membránové teorie	170
9.3.2.	Porovnání membránové a ohybové teorie	170
9.3.3.	Oblast použitelnosti membránové teorie. Poruchy membránové napjatosti	171
9.4.	Rotačně symetrické skořepiny	172
9.4.1.	Membránová napjatost rotačně symetrických skořepin	173
9.4.1.1.	Vnitřní síly za membránové napjatosti	173

9.4.1.2.	Přetvoření střednicové plochy za membránové napjatosti	175
9.4.2.	Poruchy membránové napjatosti rotačně symetrických skořepin (ohybové účinky)	179
9.4.2.1.	Základní rovnice ohybové teorie rotačních skořepin	179
9.4.2.2.	Poruchy membránové napjatosti kulových skořepin	180
9.4.2.3.	Ohybové účinky na tenkostěnném kruhovém válci	186
9.5.	Válcové skořepiny	191
9.5.1.	Membránová napjatost válcových skořepin	193
9.5.1.1.	Vnitřní síly za membránové napjatosti	193
9.5.1.2.	Přetvoření střednicové plochy za membránové napjatosti	194
9.5.2.	Poruchy membránové napjatosti válcových skořepin (ohybové účinky)	198
9.5.2.1.	Základní rovnice ohybové teorie válcových skořepin	198
9.5.2.2.	Poruchy membránové napjatosti kruhových válcových skořepin	200
9.6.	Ploché skořepiny	205
9.6.1.	Membránová napjatost plochých skořepin	207
9.6.2.	Poruchy membránové napjatosti plochých skořepin (ohybové účinky)	214
10.	kapitola	217
	STABILITA PLOŠNÝCH KONSTRUKCÍ	217
10.1.	Úvod	217
10.2.	Výchozí rovnice analýzy stability skořepin	221
10.2.1.	Princip virtuálních posunutí a variační principy	221
10.2.2.	Kritérium stability. Indiferentní rovnováha	225
10.2.3.	Napjatost a přetvoření skořepiny při konečných průhybech. Nelineární problém	229
10.3.	Stabilita desek	232
10.3.1.	Lineární stabilita desek. Bifurkace rovnováhy	232
10.3.2.	Pokritické chování tenké desky	235
10.4.	Stabilita válcových skořepin	237
10.4.1.	Lineární teorie. Bifurkace rovnováhy	238
10.4.2.	Pokritické chování válcové skořepiny	241
11.	kapitola	247
	TROJROZMĚRNÝ PROBLÉM	247
11.1.	Pružný poloprostor	247
11.1.1.	Podstata Bc ussinesqova řešení	247
11.1.2.	Obecné zatížení na hranici poloprostoru	249
11.1.3.	Zatížení bodovou silou působící kolmo k hranici	250
11.1.4.	Zatížení liniové rovnoměrně spojitě kolmo k hranici	257
11.2.	Rotačně symetrické úlohy	260
11.2.1.	Deformační varianta řešení	262
11.2.2.	Dutý nekonečný válec	263
12.	kapitola	267
	METODA KONEČNÝCH PRVKŮ	267
12.1.	Podstata metody konečných prvků	268
12.2.	Deformační varianta MKP	273
12.2.1.	Rozdělení kontinua na konečné prvky	274
12.2.2.	Analýza prvku	276

12.2.2.1.	Volba aproximačních funkcí a diskretizace základních funkcí teorie pružnosti	276
12.2.2.2.	Matice tuhosti prvku.	281
12.2.3.	Analýza konstrukce	284
12.2.3.1.	Transformace a lokalizace matic prvků do matic globálních	285
12.2.3.2.	Výpočet uzlových posunutí a napjatostí konstrukce.	290
12.2.3.3.	Realizace lokalizační procedury v počítači.	291
12.3.	Některé důležité typy prvků	297
12.3.1.	Obdélníkový deskový prvek	298
12.3.2.	Skořepinový prvek	301
12.3.3.	Izoparametrické prvky	303
12.3.3.1.	Funkce tvaru	304
12.3.3.2.	Aproximace pole posunutí $\{u\}$	307
12.3.3.3.	Výpočet matice tuhosti izoparametrického prvku.	308
12.4.	Směšená varianta MKP	317
13.	kapitola	320
	PRUŽNOPLASTICKÝ A PLASTICKÝ STAV KONSTRUKCÍ	320
13.1.	Analýza pružnoplastického stavu konstrukcí	320
13.1.1.	Shrnutí základních vztahů a porovnání hlavních teorií plasticity	320
13.1.1.1.	Teorie plastického tečení	320
13.1.1.2.	Teorie plastických deformací	323
13.1.1.3.	Porovnání hlavních teorií plasticity	325
13.1.2.	Analýza pružnoplastického stavu konstrukcí metodou konečných prvků	326
13.1.2.1.	Metoda postupné změny tuhosti	326
13.1.2.2.	Metoda počáteční deformace	329
13.1.2.3.	Metoda počátečních napětí	332
13.1.2.4.	Iterační řešení úloh teorie deformací	334
13.1.3.	Rovinný problém v teorii plasticity.	335
13.1.3.1.	Základní vztahy rovinné napjatosti a rovinné deformace	335
13.1.3.2.	Fyzikální vztahy pro ohyb tenké desky	338
13.1.3.3.	Rovinná deformace tlustostěnného válce	340
13.1.3.4.	Rovinná deformace ideálně tuhoplastického tělesa. Teorie kluzových čar.	345
13.2.	Analýza plastického stavu plošných konstrukcí	354
13.2.1.	Základy analýzy plastického stavu	354
13.2.1.1.	Předmět a cíl řešení	354
13.2.1.2.	Základní vztahy	355
13.2.1.3.	Přípustná pole vnitřních sil a rychlostí posunů	359
13.2.1.4.	Extremální principy, základní věty	361
13.2.1.5.	Ohraničující a úplné řešení	362
13.2.1.6.	Řešení plastického stavu konstrukcí metodami matematického programování	363
13.2.1.7.	Věty o ohraničujících mezních plochách	365
13.2.2.	Diskrétní a lineární formy úloh plastického stavu plošných konstrukcí	366
13.2.2.1.	Diskretizace a linearizace úlohy metodou sítí	367
13.2.2.2.	Diskretizace a linearizace úlohy metodou konečných prvků	370
13.2.3.	Plastický stav tenkých desek	375
13.2.3.1.	Základní vztahy	375
13.2.3.2.	Statické řešení	380
13.2.3.3.	Kinematické řešení, metoda lomových čar.	384
13.2.3.4.	Lineární programy výpočtu plastického stavu desek metodou sítí	392
13.2.3.5.	Lineární programy výpočtu plastického stavu desek metodou konečných prvků.	398

	DODATKY	406
H	Geometrie plochy	406
H.1.	Základní pojmy a vztahy	406
H.2.	Derivace vektorového pole	410
I.	Diferenční výrazy	413
	Literatura	416